

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „

Pentru România și
străinătate:

Pe un an . . . 40.— franci,
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACTIA
și ADMINISTRTIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.

Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

ROMÂNUL

„Tarograd“

De Mihail Gaspar.

Decembrie, 1790. Vechea cetate turcească dela Dunăre, Ismailul, dormia liniștită sub covorul alb al zăpezii atotcutropitoare. Crivățul de miază-noapte, gonind nebun peste stepele Ucrainei, asămui întinsele bălți din Bugeac și, întinsese panteră groasă de ghiață peste sâniile Dunărei bălăe.

Sub lințoliul alb, vechiul Șmil al Moldovei, Ismailul, odihnea liniștit sub ruinele sale pe cei cincizeci și trei de mii de Ruși și Turci, cari se așternuseră morții în noaptea de 10 spre 11 Decembrie a anului 1790, cu prilejul asaltului furtunos, comandat de marele Șuvorow. De pe minaretul celei mai mari moschee flutura, în bătaia Crivățului stindardul Catarinei II „mama imperiului”.

Către sfârșitul lui Decembrie, o sanie simplă, trasă de șase cai de stepă și, escortată de o sotnie de cazaci cubani, traversă ca o fantomă șesul basarabean venind dinspre Prut și, năzuind spre Ismail.

Când sania se apropie de cetate, se dă alarma în toate cazarmile. Garnizoana trecu sub arme. Tobele vuiau, goarneaule țipau „onorul”, iar tunurile bubuiau.

Șuvorow aștepta cu ștabul său înaintea porții cetății sania, care se apropia rapid.

În fața generalilor sania opri și, din mulțimea cojoacelor se desfăcu un oștean impunător, cu fața suptă, cu trăsuri aspre. Era, Grigori Alexandrovici Potemkin!!

Generalisim, favoritul Catarinei, atotputernic în Rusia. Venise din Iași unde-și avea cartierul general în acest război cu Turcii.

Felicită pe „tăticul” Șuvorow, trecu în revistă trupele cari îl salutau sgomotos și, însoțit de Șuvorow urcă meterezul porții ce dădea spre Dunăre.

De aici privirea se perdeea departe în zărea nemărginitelor bălți dunărene, amorțite sub pătura de ghiață și zăpadă.

Potemkin ceru luneta și își adânci cu desăvârșire privirea în zărea fumurie spre miază-zi, unde se vedeau, plutind parecă, lungi dungi surii, în aerul neguros.

După un restimp el luă luneta și privi întrebător spre Șuvorow.

Acesta ghicise gândurile generalisimului și îi răspunse liniștit:

— Cea din stânga e Tulcea, în dreapta Isaccea, poarta Tarogradului.

Potemkin — oftă și nu zise nimic.

Septembrie, 1791. Soarele de toamnă, a-runca din belșug căldura sa târzie, peste stepa basarabeană. Cât poate cuprinde ochiul nici un copac, nici o verdeață. Numai stepa imensă, fără margini, cu covorul ei de iarbă galbenă, pârjolită de dogoreala verii. În depărtări reflex slăbit de sunet de talangă, din vre-o surpătură nechezat de cal. Încolo liniște peste întregul acesta de pământ negru, gras, virgin.

Dinspre Prut, luând direcția spre Nistru, venia în galopul celor șase cai, sub escortă mare de cazaci, în această dimineață de toamnă o caleasă bogat împodobită.

Nefiind drum, surugii, țineau oblu calea în fața soarelui.

Deodată fereastra calesei se deschise brusc și o femeie tânără striga îngrozită la surugii să oprească.

Caleasa opri. Cazacii sărind din șea, alergară încunjurând caleasa. Ușa se desfăcu și din internul ei, se dete jos cu mare greutate un ofițer superior, cu trese de aur. Era suferind rău. Cazacii descoperiră capetele, iar tânăra femeie strigă îngrozită să se întindă repede un pat pe pământul uscat. Cazacii aruncară mantalele lor pe pământ, înfipseră patru lănci la cele patru colțuri și atârnară deasupra un covor, construind astfel un cort, care putea scuti pe bolnav de arșiță. Cu un gest obosit ofițerul se întinse pe mantalele cazacilor. Peptul începu să-i salte ca un foi, mânat de o putere nevăzută. Pe fruntea pală, bumburei de sudoare rece se îngrămădeau tot mai des.

Copiii sălbateci ai stepei, cazacii, steteau de jur împrejur tăcuți, învărtind cușmele soioase în mișcări nervoase.

Bolnavul încercă să se ridice, dar nu fu în stare.

Ochii i se împăenjiniră, lumina se înfrânse într'înșii. Femeia țipă îngrozită.

Un cazac bătrân, cu barbă căruntă patriarhală, scoase dela oblăncul șelei o luminărică de său, dete foc la iască, ațită un mic focșor din un mănunchiu de iarbă uscată, aprinse fitilul și se apropie de bolnav.

Ofițerul holbă ochii pe jumătate stinși la cazac, apoi la luminărică, și cu un gest resignat întinse mâna după dânsa...

Cazacii îngenunchiară și bătrânul sotnic, începu într'un bas adânc să reciteze: *Tatăl nostru*....

În marele dom al naturii slobode se desfăcea clipă de clipă, un suflet...

Rugăciunea ondula ca o coloană de fum

Lui Craiu Ardeal i-am dus coroană!

Și am cersit din casă-n casă
La-acei ce-acasă-au mai rămas
S'adun să-ți fac coroană scumpă
Ardealule fără de glas!

...E toată biata avuție
Ce-o are cel ce-ți-o trimite
Podoabele-i din suflet smulse-s
Și 'n roșii lacrimi sunt stropite!

Povestea ei de-ar ști-o lumea
Necată 'n plâns ar asculta!
...Ardealule să-ți spui povestea
Și toată tânguirea ta!

Să curgă-a lacrimilor mare
Pământu-'l scalde, să-l încece
Căci plânsul nost nu-i plânsul dulce
Al unei clipe, care trece.

Ci veacuri lungi își spun povestea
În rostul lacrimelor roșii
Căci zestre grea ni le lăsară
Părinții noștri și strămoșii!

...Și 'n hohotul a toată lumea
Ca un erou să mă ridice

Să strig să știe lumea cine-i
Al neamurilor mucenic!...

Ardealule să-mi dai coroana
S'o duc la vetre înapoi
Las! de durerea noastră sfântă
Să plângem numai noi de noi....

O. HULEA.

O înmormântare de clasa IV-a.

(Nuvelă).

Din lumea micilor funcționari.

De Petru Vulcan.

În ziua aceea șeful intrase în birou înaintea secretarului său și când acesta își făcuse aparițiunea, șeful l'a întâmpinat cu vorba:

— Popa ne-a părăsit....

— Care Popa?

— Popa al nostru, „săracul om”, sublinie șeful, continuându-și de zor lucrul pe biroul său, pe când secretarul își concentra atenția asupra unui ordin rezolutiv al șefului pus pe petiția soției lui Popa, care suna:

„Domnul secretar este rugat de a se ocupa cu înmormântarea și de a interveni pe lângă autoritatea respectivă pentru acordarea unui mic

ajutor bănesc văduvei defunctului, cum și pentru înmormântarea sa grătuită, deoarece familia se găsește în absolută lipsă de mijloace”.

(ss.) C. L.

Secretarul tocmai acum se luminase despre cele ce s'au întâmplat — nefiind vorba de nărsire de serviciu, ci de moartea lui Popa....

Așa dar Costache Popa, omul muncii, al datoriei și al cinstei murise!

Dar cum se face una ca asta, își zise secretarul, nevrând par'că să se increază vestei aceasteia ce i-o comunicase șeful cu tonul cel mai natural din lume. Acum două zile, bietul Popa, venise la birou — era în ajunul anului nou.

Într-o mână ținea o sticlă cu eter pe care o desfunda din când în când și o aducea la nas, iar din buzunarul paltonului scosese o altă sticlă mai mare, se așezase pe scaunul vacant dela biroul de alături și începu a vorbi secretarului:

— M'am îmbolnăvit dle secretar, uite cum mă înec....

Aduse iar la nas sticla cu eter și tăcu câteva momente, din cauza unei flegme ce-i fierbea în piept și de care nu se putea scăpa cu nici un chip să se mai ușureze. Secretarul tocmai acum băga de seamă că, sărmanul Popa e rău bolnav. Așa se și explică cum, el care altedăți nu s'ar fi așezat pe scaun fără permisiune, el, care fusese deprins cu disciplina aceea de fer, de a respecta ierarhia, în timp de 12 ani, cât slugise

Numărul popular pe 1 an 4. cor.

Prețul unui exemplar 10 fileri.

Numărul popular pe 1/2 an 2 cor

de tămâie în aerul de dimineață spre bolta abastră curată, a ceriului senin.

Cu mișcări, nervoase bolnavul desfăcutunica și scoase o cruciuliță de aur, cu chipul mântuitorului. Tremurând o duse la buze, o sărută și pierzându-se pe o clipă, bolborosi: *Otakow.... Ismail... Tarograd!*

Și-și dete sufletul.

Cazacii grăiră în cor:

— „*Dumnezeu să ierte pe Grigori Alexandrovici Potemkin binefăcătorul nostru.*”

Sub cortul de mantale, zăcea în mijlocul stepei, trupul neînsufletit a celui mai puternic om al domniei Catarinei.

Bătrânul mareșal Șuvorow, primi la Iași vestea morții lui Potemkin. Bătrânul se închină, își făcu cruce și lăcrimând a rostit profeticele cuvinte: „Dumnezeu să-i fie milostiv! S'a mântuit de acum cu planurile noastre cu Turcia! Nu noi vom îndepli proiectul cel mare... nu... nepoții, strănepoții noștri... da... da... Turcii părăsesc Bosforul.... îl părăsesc.”

Mi-am revocat în memorie aceste crâmpene acum, citind vorbirile rostite în dumă de Sassanov și Goremykin, referitor la planurile Rusiei cu Dardanelele.

Am fixat anume însă amănuntele de mai sus și pentru a corege o eroare care supără. Vorbind anume de planurile Rusiei față de Turci, se menține părerea ca și cum acest plan ar fi făcând parte din „testamentul lui Petru cel mare”.

Aici e eroarea. Petru cel mare n'a năzuit spre Marea-Neagră nicicând. Dânsul avea ațintită privirea spre Nord și spre... Indii.

Doar a fost cel dintâi Tar care a visat vechiul drum de caravane, peste lacul Aral, spre Sir - și-Anm - Daria către Indii. A și trimis o expediție să caute acest drum sub conducerea generalului prinț Alexandru *Cercaskij*, expedițiune cu sfârșit tragic, întrucât hanul din Chiwa surprinzându-o o nimicește.

Sub Catarina II se zămislește și anume, în creerul lui Potemkin ideia întinderii stăpânirii moscovite asupra Mării-Negre și asupra Tarogradului. Potemkin pentru a face

mai plăcut planul, împărătesei Catarina, se iolosește de mișcarea Grecilor spre libertate. Istet, Potemkin dirigue privirea Grecilor asupra nepotului împărătesei, marele duce Constantin, ca asupra viitorului împărat al Bizanțului, ca Constantin al III în scaunul Paleologilor.

Catarina acceptă. Micul prinț primește doică greacă, instructor grec; întreaga curte și suita se compune din Greci pribegi.

La curtea Catarinei încă se imitează tot ce e grecesc. Lumea „bună” învață grecește, se declamează grecește, se traduc autori greci. La Gatșina se formează un corp de cadeți greci.

Acesta a fost rezultatul „proiectului oriental” a lui Potemkin în „teorie”.

În practică: *cade teritorul Tatarilor cubani. Cade Crimeea.... cade Basarabia...*

În perspectivă... *Moldova și Muntenia...* un timp poate sub sceptrul lui Grigori Alexandrovici-Potemkin...

Cu căderea Ismailului „proiectul grecesc” a lui Potemkin făcu un pas enorm înainte.

În principatele române inima „patrioților” se strânsese de spaimă.

După Ismail căzu și Măcinul și venia rândul Tulcei și Isaceei...

Dumnezeu însă a voit altcum...

Cu moartea lui Potemkin s'a oprit, deși nu pentru totdeauna, cel puțin pe un timp, ni zăușta Rusiei spre Bosfor.

Șuvorow a avut dreptate... Cu moartea lui Potemkin a căzut proiectul în apă. A venit întocmai cum a zis bătrânul mareșal: „Nu noi vom îndeplini proiectul... nepoții... strănepoții...”

Și iată că în mijlocul furtunei, din asurzitorul bubuit de tun al actualului război, străbate strident glasul „strănepotului” Sassanow, reclamând realizarea visului din bătrâni, Bizanțul Paleologilor, Tarogradul lui Oleg.

Și întocmai ca acum o sută douăzeci și cinci de ani, și azi, *dorința* lui Sassanow constituie același pericol pentru regatul dela gurile Dunării, ca „proiectul” lui Potemkin la 1790 pentru Moldova și Valahia.

Dumnezeu însă va griji și acum ca și atunci de poporul său.

Și prea se poate că paznicii dela Dunăre: Ismailul și Chilia, să audă chiot românesc; Ilotinul, Soroca, Bender și Ak-kermanul lui Ștefan-cel-mare să vadă fluturând steag românesc, pe vechiul pământ furat, dar Tarogradul va rămânea și pentru mai departe un vis fermecător, dar numai un vis, al sufletului moscovit.

Tarogradul nu poate fi rusesc.

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților Români din comuna ȘIBIȘENI, suburbiul Vințul de jos, comitatul Alba-inferioară, pe câmpul de luptă.

Petru Androne, necăsătorit, are mamă
Niculae Ispas, necăs., are tată
Petru Ogărar, serg.-maj., necăs., are mamă
Avram Ogărar, necăs., are mamă
Achim Muntean, căsătorit, are 2 copii
George Bogătan, căs. are 4 copii
Ioan Voina I. Irimie, june, prizonier
Nicolae Voina I. Irimie, căs., are 1 copil, rănit
Ioan Puclișan, căs., are 2 copii
10 Iacob Ghervasiu, căs., are 3 copii
Avram Stînea I. Ion, june

Ioan Dregheciu, june
George Căzan, june
Niculae Zdrenghea, căs., are 1 copil
Ioan Șibișan, căs., are 1 copil, mort
Iacob Sincu, căs., are 4 copii
Ioan Zdrenghea, june
Ioan Sincu I. Nicolae, june
Ioan Sincu stani, june, rănit
20 Nicolae Sincu stani, căs., are 2 copii
Ioan Pienar, sergent-major june, prizonier
Nicolae Pienar, căs., are 2 copii

satului în calitate de șef de secție în corpul jandarmieriei; ah, da, Costache, acel impiegat priceput, cinstit și supus știuse ce e disciplina și ordinea.

Acum însă slăbit de boală, n'a avut vreme și nici puțină să-și ceară permisiune dacă poate sau nu să ia loc pe scaun lângă superiorul său...

Secretarul veni lângă el, îl examină cu atenție și văzându-l cum se chinuiește, îi zise:

— De ce ai mai venit la serviciu, dacă ești așa de bolnav?

Popa își desfăcuse vesta și gulerul cămășei în speranța că va imagina o cantitate de aer suficient să nu se înăbușe.

— Din ce ți-a provenit?

Acum îl mai slăbi tusea și putu vorbi:

— Din alergătură multă, dle secretar, și su-părare....

D. dr. mi-a recomandat liniște și odihnă... De aceea am venit la d-v. să vă pui în curent cu boala mea și să-mi motivați lipsa dela serviciu...

Vorbea ca un om care suferă de năduf, sacadat și stins, iar tusea din pieptu-i slăbit îl chinuia grozav.

— Du-te degrabă acasă omule și te odihnește, căci d-ta ai nevoie de căutare; cât despre serviciu să n'aibi nici o grije și dacă crezi că ți-a fi mai comod, merg cu d-ta la doctorul primar al spitalului să te instalezi acolo pentru câteva zile, unde sunt sigur că te vei face bine.

Sărmanul Popa, zâmbi fericit de bunăvoința secretarului. În labirintul nevoilor sale zărise o rază de lumină care-i venea dela un om ce nu-și luase aere de șef față de dânsul, ci se manifesta ca un bun prieten. În acest moment de încurajare își neteza mustața lui încă neagră, lungă, regulată și blajină. Ba la un moment dat și o răsuci și îi stete înfioată ca în vremuri bune când era mai tânăr, deși nici acum nu era bătrân, căci la vârsta de 34 de ani omul n'a atins încă culmea bărbăției. Se sculă mai liniștit de pe scaun, scoase sticla cea mare din buzunarul paltonului și zise:

— Mă duc până la farmacie să mai iau o doctorie pentru a putea să mă ușurez de tuse. Am mai luat și mi-a făcut bine... și vă mulțumesc dle secretar, pentru bunăvoința ce mi-ați arătat. După anul nou, dacă nu vă supărați, am să vin să vă rog să mergem la spital...

— Cu plăcere dragă domnule Popa. D-zeu să-ți ajute să te faci bine.

Și secretarul îl urmări lung cu privirea cum bietul om dispăru prin curte legănându-se și oprindu-se din când în când să o rupă cu tusea.

Și acum, a doua zi a anului nou, șeful care lucra de zor, i adusesse vestea că Popa a murit...

O... pe acest om care-și cunoscuse subaltermul și-i știa nevoile, familia, copilașii, îl năucise!

Fără a întârzia dar mult, îndoi în patru petiția văduvei cu ordinul șefului, formulă la re-

pezeală o listă de subscripție benevolă — pentru a se putea ajuta familia mortului și plecă.

Pe drum, se gândea la ticăloșia soartei majorității funcționarilor administrativi: azi în slujbe, mâine înlocuiți la fiecare schimbare de regiune și lăsați la voia întâmplărei — nerămânându-le altă cale decât cei cu conștiința mai elastică să aleagă drumul necinstei, iar cei de felul sărmanului Popa să moară... Ce soartă amară pentru toți cei la fel cu el să fie înmormântați cu talerul!

Acest presentiment îi face pe cei mici, că deși se găsesc după sfintele sărbători ale Nașterii Domnului, să sacrifice cel din urmă franc, ba unii dau doi și trei și n câteva minute se strâng prin listă vre-o 60 lei, buni să orienteze pentru câteva zile pe sărmana văduvă a celui dus, care nu vede decât întunec înaintea ochilor, în halul în care a lăsat-o defunctul, care avea de gând să găsească un mic împrumut până la leață, să mai cumpere o sută kgr. lemne de foc tăiate, și vre-o câteva bucăți de brichete, deoarece cărbunii cardif, în acest an al războiului european, sunt cu 130 lei tona și bietul om, n'a apucat să asigure nici măcar atâta căldură văduvei și celor doi copilași, până la leață, cum zicea el, când cu cei 85 lei și 50 bani, reduși la jumătate, deoarece s'a mai împrumutat și pentru doctorii și vizita medicului... totuși spera el să mai poată lua încă o sută de kgr. lemne, să iasă în Februarie, că apoi de aci începe primă-

- Petru Pienar, sergent, june, rănit, prins
 Ioan Bucur, căsătorit, are 1 copil
 Augustin Ordean, june
 Isidor Roșiu, căs., are 4 copii
 Iacob Balomirean, căs., are 2 copii, mort
 Ioan Ghervasiu, căs., are 2 copii
 Toma Zdrenghea, căs., are 2 copii
 30 Toma Josan I. Cost. căs., are 3 copii
 George Josan I. N. căsătorit,
 Ioan Turcaș, june
 Avram Lascu, căs., are 2 copii
 Nicolae Roșiu, june, serg.-maj., rănit, decorat
 cu crucea de argint
 Ioan Lascu I. Aftimie, căs., are 2 copii
 George Bulac, căs., are 1 copil
 Toma Pienariu, căs., are 3 copii
 Avram Pienariu, a. judeului, june
 George Lascu, june
 40 Nicolae Pienariu, june
 Ioan Pienariu, june, frați
 Nicolae Muntean, căs. are 1 copil
 Avram Muntean, sergent, june, frați
 Ion Costea I. Ion, căs., are 2 copii
 Nicolae Costea I. Ion, june, frați
 Ioan Muntean, june, sergent
 Nicolae Muntean, june,
 Avram Lascu a ciocli, căs., are 1 copil
 Ioan Stinea I. Iacob, june, sergent
 50 Ioan Voina I. Avram, căsătorit
 Ioan Șutu, june, rănit
 Nicolae Lascu, june, caporal
 Nicolae Cucuruz, căs., 1 copil, rănit
 Ioan Puclișan cenușă, june
 Zafiu Dregiciu, căsătorit, are 1 copil
 Lazar Rațiu, căs., are 3 copii
 Ioan Abrudean, căsătorit, are 3 copii
 Ioan Apolzan I. Ilie, căs., are 4 copii
 Petru Apolzan I. Ilie, căsătorit, rănit
 60 Nicolae Apolzan I. Ilie, căsătorit
 Avram Apolzan I. Ilie, june, frați
 Ioan Apolzan I. Zafiu, caporal, căs., 4 copii
 Nicolae Lascu a pleși, sergent, căs., 3 copii
 Petru Stinea, căsătorit, 2 copii, rănit
 Petru Turcaș, căs., 5 copii
 Petru Lascu I. Vasile, june
 Ioan Dat, căs., are 1 copil
 Petru Dat, căs., are 1 copil, frați
 Ioan Bârsan, căs., 2 copii, sergent-major

Asentați ulterior în luna Decembrie 1914:

- 70 Ioan Pleșa, căs., are 1 copil
 Avram Pleșa, căs., are 1 copil, frați
 Ioan Pienar I. Anciu, căs., 2 copii
 Olimpiu Costea, june
 74 Avram Apolzan, căsătorit, are 1 copil.
 Parohia întreagă constă din 155 familii, cu 420 suflete.

Comunicat prin: Nicolau Costea, paroh gr. or.

vara și mare-i Dumnezeu, care are grije de săraci, milostivul...

Ce bună e milostenia când e făcută din inimă!

Cei mici, presimțind primejdia ce-i amenință, se ajută în astfel de momente.

Secretarul, bănuind că femeia mortului, în durerea ei, n'are să-i fie cu putință să se intereseze de bilet pentru autorizație de înmormântare, de preot, de cosciug, de groapă, de colivă și câte se cer în asemenea triste împrejurări, se prezintă cu petiția văduvei dlui ajutor de primar, prin care ea cere ca în lipsă de mijloace, să-și înmormânteze slujbașul primăria, după cum se exprima așa de duios dânsa: „*ca soțul meu să fie înmormântat de comună, cât se poate de simplu, numai să fie dus la locul lui*”, și n'urma explicațiilor date de d. secretar asupra persoanei defunctului, d. ajutor de primar, fără multă ezitare, a pus rezoluția anulând timbrul: „*Se va libera bon pentru înmormântare de clasa IV-a*”.

Darul acesta postum, deși s'ar părea nepotrivit pentru un fost slujbaș al unei instituții, totuși nouă ni se pare chiar prea mult.... când ne gândim că familia unui mort ca Costache Popa i-ar fi trebuit cel puțin 300 de lei pentru o înmormântare de un grad mai sus ceva și ce grozav lucru e când o atare familie onestă a unui vechiu slujbaș ca Popa, nu-i rămâne nici 30 de bani în toată casa, când se pomenește că stălpul casei a închis ochii fără de veste și pentru totdeauna....

(Va urma).

Invitare la abonament.

Cu începerea unui an nou, anul al V-lea, de existență al ziarului „Românul”, adresăm on. noștri abonați de până acum rugarea să binevoiască a-și înol din bună vreme abonamentul pe anul 1915, ca expediarea regulată a ziarului nostru să nu sufere întrerupere. Ne exprimăm totodată speranța, că în noul an, nu numai ne vor rămâne credincioși vechii noștri abonați, ci vor intra în șirul abonaților și alți numeroși cetitori și prieteni ai ziarului nostru.

Profităm de ocazia aceasta pentru a adresa și on. noștri abonați restanțieri — institute, ca și patriculari — rugămintea, ca deodată cu abonarea ziarului nostru pe anul 1915, să-și achite și restanțele de abonament din trecut.

Costul abonamentului pentru „Românul” zilnic rămâne și pentru anul 1915 neschimbat:

Pe un an 28.— cor.

Pe jumătate an 14.— cor.

Pe 3 luni 7.— cor.

Pe o lună 2.40 cor.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 40.— franci

Numărul popular:

Pe un an 4 cor.

Pe jumătate an 2 cor.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 8 franci.

Cererile precum și costul de abonament să se adreseze la: ADMINISTRATIA ZIARULUI „ROMÂNUL”, în ARAD, str. Zrinyi nr. 1/a.

CONGRESUL reprezentanților latinității

În Paris a avut loc la Sorbona o impunătoare manifestare în cinstea civilizației latine. Timp de trei ore și în mijlocul unor aclamațiuni entuziaste, mii de asistenți au ovationat pe iluștrii oratori ai țărilor latine din Europa și America, cari cu splendidă elocință au demonstrat că civilizația latină este indispensabilă progreselor umanității, că această civilizație n'a fost nici când mai vioasă și mai folositoare iar că monstruoasele manifestațiuni.... din ultimul timp au apropiat toate popoarele latine reinviind sentimentul aspirațiilor comune, identității de spirit și de interese.

A prezidat d. Deschanel și a vorbit întâi afirmând că, uniunea Latinilor, Anglosaxonilor și Slavilor.... va asigura triumful libertății și al justiției. Au vorbit apoi d-nii *Andreades* în numele Greciei, *Carvalho* în numele Portugaliei, *Blasco Ibanez*, în al Spaniei, *Mares* în numele Belgiei, *Ferrero* în al Italiei, profesorul *Mari-nenche* și generalul *Reves* în numele Americii-Latine, asociindu-se cu elocință nobilelor cuvinte ale dlui Deschanel.

Dr. Istrati, vorbind în numele României, a comparat rasa latină cu o plantă binecuvântată de Dumnezeu, care dă în același timp și pururea împreună și flori și fructe admirabile gata să răspândească semințe regeneratoare. Printre mugurii acelei flori, cari promit mai mult, se află și România a cărei renaștere splendidă se vestește atât de fecundă. Oratorul a încheiat făcând apel la solidaritatea tuturor latinilor pentru a salvagarda patrimoniul sfânt,

Erau de față ambasadorii și miniștrii puterilor aliate, miniștrii României, Bulgariei, reprezentanții republicilor sud-americane.

D. *Poincaré* fiind actualmente pe frontul armatelor era reprezentat.

După discursuri s'a cântat imnurile naționale ale tuturor puterilor reprezentate. Entuziasmul a fost indescrisibil.

Scrisori din Grecia.

Serbarea zilei de 24 Ianuarie v. — O monstruoasă infamie. — Articolul ziarului „Simea”. — Iuda Iscario-teanul.

Ianina, 29 Ian. v.

La 24 Ianuarie a. c., în sala școlii comerciale române din Ianina, a avut loc serbarea Unirii Principatelor Române.

Deși ziua de lucru, a asistat la serbare un numeros public românesc, încât sala nu-l mai încăpea și aceasta se datorește foarte mult harnicului și inimosului director al școlii comerciale d. *Vasile Diamandi*, care a știut să ia la timp măsurile convenite, invitând tot ce este românesc aici în Ianina cu mai multe zile înainte de serbare.

Serbarea a avut loc la orele 3 după prânz, cu toate că atât d. *D. A. Muicu*, consul regal al României cât și publicul au fost prezenți cu o jumătate de ceas înainte de serbare.

Începutul serbării l'a făcut corul școlii comerciale, condus de prea dibaciul și harnicul maestru d. *Gheorghe Kiriaz*. A cântat rugăciunea, Imnul regal românesc și Imnul regal grecesc, după aceea urcă tribuna sălii d. *V. Diamandi* și rostește un prea înălțărat și frumos discurs ocazional.

Oratorul d. *V. Diamandi*, a fost adeseori întrerupt prin furtunoasele aplauze ale publicului prezent. Terminând cuvântarea oratorul, d. consul s'a grăbit imediat să-i strângă mâna foarte călduros, felicitându-l pentru prea frumoasa și patriotică cuvântare.

S'au recitat deasemenea de elevii școlii comerciale cât și de elevii școlii primare din localitate mai multe poezii patriotice, iar la intervale corul școlii cânta diferite cântece tot patriotice.

Serbarea s'a terminat prin marșul românesc „La arme” și „Hora Unirii”.

D. consul după ce s'a terminat serbarea, a căutat cu dinadins să se țină cu fiecare din public de vorbă, discutând diferite chestiuni în ceea ce privește interesele neamului românesc.

Reușita serbării a fost de minune și aceasta se datorește tot dlui *Vasile Diamandi*, care și de data asta a fost mult la înălțimea sa.

În anele mișcării culturale ale Aromânilor din peninsula balcanică, nu s'a cunoscut, decât două cazuri de les-naționalism, acela a lui *Lăzărescu-Lecanta* și a autorului actualului articol din ziarul local „Simea” din 7 Decembrie 1914, contra cunoscutului naționalist și patriot *V. Diamandi*, pe care îl alătur în traducere.

Din sorginte sigură autorul aceluia articol nu este decât un Iuda Iscario-teanul al mișcării naționale-culturale din aceste părți, care dintr'un spirit machiavelic pornit din ură, invidie și gelozie contra harnicului director *Diamandi*, a recurs la tradare ca să lovească în acela care o viață întreagă a închinat-o idealului național, pentru ca apoi să parvie la direcție...

Nu e locul, nici timpul, ca să dau în vileag numele aceluia spurcat trădător, dar încă puțin și voi masca cu atât mai mult cu cât *ministerul de externe din București*, de care depind școlile românești din peninsula balcanică, are acum cunoștință de acest fapt odios și se speră să se ia măsuri pentru pedesirea lui, iar până atunci voi păstra tăcere.

Iată articolul în chestiune, apărut sub titlul „Pentru prevenirea neînțelegerilor” (apărut în nrul dela 7 Dec. v. a. tr. a ziarului „Simea”):

„Atât poporul român cât și cel grecesc fără îndoială că simt nevoie între dânșii pentru menținerea de strânse și frățesti relațiuni. Nu există Grec, dar nici Român, care să dorească serios a discuta autenticitatea sus menționatului argument.

În special aici Grecii și Românii sunt foarte strâns legați ca frați. Între dânșii, relațiunile lor personale și frățesti sunt de invidiat. Nimic, într'adevăr, nu va fi posibil să tulbure relațiunile între cele două popoare naturale amice și prin urmare frățesti; dar în același timp simțim toți necesitatea să înlăturăm pe viitor orice neînțelegeri, cari ar surveni așa din întâmplare.

Deci, pentru exacta prevenire, a unei astfel de neînțelegeri pe viitor, avem onoarea de a arăta consulului român și guvernatorului general, că vestea despre numirea cunoscutului *Vasile Diamandi* ca director al școlii

lei române de aici, a produs o impresie rea în opinia publică. (sic iancotă).

Trecutul sus menționatului domn aici (la Ianina) și aceasta din cauza tendinței prea sforțate în contra grecismului, numai la altceva are să contribuie, decât la strângerea relațiilor noastre cu Românii. Trecutul lui V. Diamandi pentru noi este așa de antipatic, încât dorim să nu mai reamintim; fără însă să evităm de a recomanda dlui consul general, ca numirea sus menționatului domn este nedemnă și fără interes pentru relațiile frățești între Greci și Români.

Acest articol vorbește, cred, destul de elocvent, în cât mă dispensează de orice comentariu.

Corresp.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — În Polonia rusească în sectoarele de luptă ce se găsesc spre est dela Przedborz s'a desfășurat o vie luptă de artilerie.

În celelalte puncte ale frontului, la nord de Vistula și în Galiția occidentală a fost în partea cea mai mare liniște.

În Bucovina au eșuat atacurile dușmanului făcute împotriva pozițiilor noastre ce se găsesc în valea Ondavei și spre nord dela depresiunea Voloc.

În luptele ce sunt în curs în Galiția sud-estică ocupând o înălțime am făcut din nou 1240 prizonieri ruși.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: De pe nici un câmp de războiu nu s'a semnalat nimic esențial.

Berlin. — După a doua luptă dela Mazuri au fost făcuți prizonieri de către Germani soldați ruși în așa număr mare, încât numărul prizonierilor de războiu ce se găsesc în Germania și monarhia austro-ungară îl putem pretui în total la peste un milion. Între aceștia sunt ruși 692.000 și adică 462.000 se găsesc în taberele de prizonieri din Germania, iar 230.000 se găsesc în taberele de prizonieri din Austro-Ungaria. După Ruși vin prizonierii francezi cari numără 237.000, apoi Belgienii: 37.000, Englezii 19.000 și Sârbii 50.000. În total numărul prizonierilor anunțați până acum e 1.043.000, dar acest număr sporește din zi în zi. Trei din patru părți a numărului total al prizonierilor se găsesc în Germania, iar o parte în monarhie. Două treimi din contingentul enorm de prizonieri îl formează Rușii.

Constantinopol. — Flota otomană a bătut o flotă rusească compusă din 4 unități. Două vase rusești au suferit avarii grave. Când flota rusească a primit ajutor vasele turcești s'au dus neatinse îndărăt la Trapezunt.

Bombardarea țărmurului muntenegrin.

Milano. — Se anunță din Cetinje: Vasele flotei austro-ungare au părăsit Cattaro și au părăsit în Bojana. Vasele austro-ungare s'au întors de atunci însă îndărăt și în drum au bombardat de-alungul țărmurului cu energie pozițiile muntenegrene, mai cu seamă acele cari stăpânesc Badna, le-a bombardat o jumătate de oră.

Respingerea Rușilor la Ducla.

Budapesta. — Dela cartierul pressei se anunță: Luptele din Carpați, dela Ducla până la Maramurăș se apropie de sfârșitul lor. Rușii n'au putut pătrunde la Ducla decât numai până la valea Makovița, năvala lor prin urmare a eșuat. Acum nu e vorba de oprirea Rușilor, ci de alungarea lor de pe teritoriul țării.

Lupte la granița României.

București. — Se anunță din Dorohoiu: Trupele austro-ungare au așezat tunuri în direcția Mamornița Noua-suliță. Dacă Rușii ar răspunde la focul acestor tunuri, ușor s'ar întâmpla ca gloanțele tunurilor rusești să rățăcească în satele de pe teritoriul României. Comandamentul trupelor rusești a rugat autoritățile române, ca să atragă atențiunea populației asupra pericolului.

București. — „Universul” primește din Mamornița: Locuitorii din Mamornița, fiind localitatea expusă focului artileriei rusești, a părăsit localitatea și s'au dus pe înălțimile din apropiere. Comandantul trupelor rusești a rugat pe cale telegrafică autoritățile române să intervină, ca artileria austro-ungară să ia o altă poziție, căci deschizând artileria rusească focul, nu va putea lua nici o responsabilitate în caz că gloanțele tunurilor rusești ar cade pe teritoriu românesc.

Bombardarea Dardanelelor.

Rotterdam. — Din Londra se telegrafiază: După comunicatul amiralității engleze flota anglo-franceză a deschis din nou focul asupra Dardanelelor, promovând aceasta acțiune vremea favorabilă. Vasele engleze și franceze au bombardat Joi toate fortărețele Dardanelelor, mai întâi din depărtare, iar mai târziu apropiindu-se tot mai mult de ele, dar fără ca vasele să sufere nici cea mai mică pagubă.

Grey a promis Dardanelele Rusiei.

Rotterdam. — Din Londra se telegrafiază: În sedința de alaltăieri a camerei engleze Grey răspunzând la întrebarea, ce atitudine ia Anglia față cu declarațiile lui Sassonow, făcute într-una din sedințele din urmă ale Dumei privitor la Dardanele, — a spus că Anglia urmărește cu simpatie străduința Rusiei, ca să-și câștige un drum la marea liberă și aceasta chestiune se va rezolvi deplin la încheierea păcii.

Rusia pregătește o nouă linie de apărare spre est dela Varșovia.

București. — Un francez sosit zilele acestea din Rusia povestește următoarele:

Cazarmele din centrul Rusiei sunt pline de rezerviști între 40 și 50 de ani. Ei sunt transportați spre o nouă linie de apărare la vre-o 25 kilometri spre est de Varșovia, ceea ce dovedește că Rușii au renunțat la speranța de a mai putea împiedeca ocuparea acestui oraș de către Germani.

Transportul trupelor și munițiilor se face atât de anevoie, din cauza lipsei de linii duble încât, dacă Germanii încep o ofensivă riguroasă ei vor surprinde pe Ruși încă în faza de pregătiri.

Luptele în Flandria.

Berlin. — „Vossische Zeitung” scrie: Pe frontul lung din Apus se dau fără întrerupere lupte dar în partea cea mai mare numai între artilerii. Mai mult a suferit de focul artileriei Nieuport, care e expus nu numai focului bateriilor germane ci și focului tunurilor de pe vasele engleze. Germanii au încercat în cele două zile din urmă să avanseze în regiunea nisipoasă. Mai violent a fost atacul lor împotriva St. Georges și Mariakerke. Aici aliații sunt foarte tari, așezându-și bine tunurile. Apa slobozită în această regiune împiedică relativ foarte puțin operațiunile. Acțiunea artileriei de multeori e sprijinită aici de atacurile trupelor de infanterie. Germanii sprijinesc atacurile infanteriei lor cu tunuri ușoare de câmp. Se dau foarte des atacuri noaptea. Luptele aci au caracterul unui asediu.

Luptele în tranșeele din Franța.

Christiania. — „Daily Chronicle” publică după povestirea unui rănit englez o descriere despre unul dintre atacurile din urmă de pe câmpul de războiu din Apus:

— Trupe germane aparținătoare corpului al 12-lea și formate mai cu seamă din tineri din Saxonia ne-au atacat ziua. Nu ne venea să credem, când i-am văzut cum vin înșirați în 4 rânduri spre noi în fugă fără arme. Cei din rândul prim aveau saculețe cu ei, în cari erau granate de aruncat cu mâna. Când au ajuns aproape de noi au aruncat granatele asupra noastră. Germanii cu toate că mitralierele și puștile noastre sloboziau asupra lor o ploaie de gloanțe, veneau spre noi fără să-și fi putut opri, și desprețuind moartea s'au aruncat în tranșeele noastre. În tranșee se dădu o luptă piept la piept și deoarece în imbulzeala mare nu se mai putea întrebuința baioneta soldații loveau unul într-altul cu

bărzi și cuțite. Măcelul a fost înfiorător, deabia am rămas vre-o câți-va în viață.

Un nou războiu în perspectivă între China și Japonia.

— Londra. — Se anunță că Japonia face mari pregătiri de războiu împotriva Chinei. Flota japoneză a fost mobilizată și ea încrucișează acum pe coasta Chinei.

La Coreea s'a declarat stare de asediu.

Petrograd. — Cercurile politice rusești sunt alarmate de această atitudine a Japoniei. Ziarele rusești spun că Statele-Unite nu vor putea admite ca independența Chinei să devie fictivă și republica Chinei să depindă de Japonia.

Situația e considerată ca foarte gravă. De azi înainte Statele-Unite vor avea o deosebită atențiune pentru Japonia.

America vrea să împiedece războiul între China și Japonia.

Zürich. — „Riech” scrie: Reprezentantul diplomatic al Statelor-Unite la Peking a asigurat guvernul chinez, că Statele-Unite va face tot pașii necesari pentru ca conflictul chino-japonez să fie dus în fața unui arbitru ales, dorind Statele-Unite să împiedece cu tot prețul izbucnirea războiului între China și Japonia.

Flota americană în Oceanul Pacific.

Genf. — Lui „New-York Herald” din Paris i se telegrafiază din Toulon, că escadra primă și a doua a flotei americane a plecat spre Oceanul Pacific. Flota americană, ce staționează în fața Sanghailui a fost întărită cu 6 crucișătoare.

Inrolările pentru armata belgiană.

Roma. — Se anunță din Londra că guvernul belgian a înrolat până acum 30 de mii de belgieni. Comitetul de ajutorare a hotărât să nu se dea nici un fel de asistență acelor care ar putea să servească sub arme și nu s'ar înrola. Se afirmă că armata belgiană va ajunge să aibă la primăvară 200.000 de oameni.

Imprumutul triplei înțelegeri.

Roma. — Se telegrafiază din Paris că acolo se vorbește că Franța, Anglia și Rusia au hotărât să concentreze un împrumut colectiv de 20 miliarde franci.

Nouii cheltueli militare în Italia.

Roma. — De câteva zile, după ziarul „Tribuna” se întrunește la ministerul de marină statul general al amiralilor, sub presidenția ducelui de Genova. „Gazetta Ufficiale” publică decretul prin care se incuviințează alocarea a 170 milioane în bugetul ministerului de război pe exercițiul financiar 1914—1915 pentru a se acoperi cheltuielile extraordinare pricinute de evenimentele internaționale.

Regele Albert al Belgiei la explorarea cu aeroplan.

Roma. — După știri din Paris, regele Albert al Belgiei ar fi luat parte de curând la o explorare cu aeroplan pe frontul german.

Nouii trupe engleze în Franța.

Genf. — Din Paris se anunță: Comandantul cetății din Belfort a fost îndrumat ca să se îngrijească de cvartire pentru 50 mii soldați englezi, cari vor sosi acolo. La Lion vor sosi în curând 100 mii soldați englezi.

Antanta împărțește Orientul.

Milano. — „Corriere della Sera” în baza informațiilor primite din sursă demnă de toată încrederea scrie, că între guvernele triplei antante sunt tratative în curs în scopul apărării intereselor lor în Orient. În Roma s'a validat punctul de vedere, că Italia e neapărat necesită în interesul ei să intervină și în nici un caz să nu se facă schimbări în Orient fără învoirea ei. Tripla antantă în principiu s'a învoit ca și

Italia să ia parte la tratativele aceste, dar i-a pus ca condiție, că în acest caz Italia trebuie să i-a parte și în războiu.

Punctul de vedere al Angliei e următorul:

Strămtoarea de mare în fața Constantinopolului trebuie internaționalizată, așa că rezolvirea acestei chestii să fie favorabilă și României. Privitor la Asia-mică Anglia nu are aspirații teritoriale, asigurându-i în destul drumul spre Indii zona ce o stăpânește pe țărmul Golfului persan.

Pressa engleză vorbind despre aceste tratative accentuează că Anglia trebuie să ia în stăpânire Palestina, pentru că numai astfel e asigurată și posesiunea Egiptului.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 27 Februarie 1915.

Pe pragul foametei. Ni se scrie din Dej: În comitatul Solnoc-Dobâca e așa de mare lipsa de cereale, că azi-mâine ne putem aștepta să-și facă apariția și moartea cea mai grozavă, moartea produsă de foamete.

Exundările apelor în anii trecuți, pe unele locuri grindina și peste tot intemperii anormale ce au băntuit părțile noastre, chiar și în vremuri normale ar fi pricinuit zile grele pentru populație. Dar azi, când dănuiește o scumpete nemai auzită și mizeriile de tot felul sau lipsa de alimente indispensabile și mai ales lipsa de cereale, e deadreptul catastrofală.

Pe piața Dejului de două săptămâni absolut nu s'a adus grâu ori porumb pentru vânzare și cumpărare. Tot așa stă lucrul și cu făina, care numai din când în când și numai în cantitate disparentă se găsește în câte o prăvălie.

Carnea și unsoarea reduse asemenea la o cantitate neîndestulitoare, au prețuri exorbitante. Carnea de porc se vinde cu 2 cor. 80 fil. klgr., iar cea de vacă cu 2 cor.

Zilnic vin cu droaia oameni dela sate la oraș după cereale. Se întorc văicărindu-se cu mâna goală. Dar ce se va facea aceia cari n'au parale de ajuns să poată înfrunta scumpetea înspăimântătoare?

Cu bucurie aud însă, că și din partea românească (d. Dr. T. Mihali) și din cea oficială se fac încercări și se iau măsuri pentru a preveni catastrofa ce amenință. Dar isbute-va oare, când aproape din întreaga țară, mai ales însă din comitatele ardelenesti tot acea stare disperată se semnalează?!

Niciodată ajutor mai la vreme și mai binecuvântat ca acum nu ar fi, dacă bunul D-zeu ne-ar învrednici a-l trimite. Se sperăm că măsurile luate de factorii competenți vor aduce în curând mângâiere și pâinea de toate zilele. — Frate.

Dela un preot militar român din Dobrișin primim următoarele: După ce am servit 3 luni pe câmpul de luptă la reg. inf. 29, am fost denumit ca preot militar pentru toate spitalele din Dobrișin.

Căutându-mi credincioșii spre a le împărtași mângâieri duhovnicești, într-o cameră a spitalului de rezervă din colegiul reformat, unde erau 3 soldați români, pe biletul de legitimație la căpătâiul unui bolnav, palid, tras la față, pe care durerea brăzdase urme adânci, cetesc numele „cap. Dordea Ioachim reg. 64. sect. munc.” Tresar... Mă apropiu de bolnav... „Dta ești actorul Dordea?” Cu vocea slabă plină de durere îmi zice: „Din nefericire, da, eu sunt”, și lacrimi încep să-i curgă șiroi din ochii împăingeniți. Apoi... mi-a istorisit că în munca grea — pe timp de iarnă — ce au avut-o lucrând la tranșee, în Carpați, i-a degerat picioarele.

„Acum mi-a mai rămas un singur deget la picioare... dar și pe acesta îl voi pierde... Sunt nefericit părinte... Bina cu zeita Thalia pentru cultul căreia mă pregătisem preot... n'o să mă mai primească. Doar la treptele altarului de voiu mai putea rămânea... ca un cersitor...” L'am mângâiat și încurajat. Când l'am văzut a doua oară, era mai vesel și îmi povestește cu atâta drag despre planurile ce le făurise cu dragii lui colegi, despre colegi, despre măestrul...

Și de câteori am timp liber îl cercetez și îi duc ziare românești cari mai rătăcesc și pe aici, căci — după cum îmi spune — îi mai alină durerile.

În cele 24 de spitale sunt mulți Români răniți și bolnavi. Ce bucurie pe sărmanii că au prilejul a auzi mângâieri și povete în limba lor. Aproape toți îmi cer „slovă românească să ne mai uităm durerea și jelea” și mă doare că nu le pot satisface această dorință.

Fiindcă sunt Români din toate ținuturile monarhiei noastre, din Bucovina, Bănat și Transilvania, vin să mă rog pe această cale de toți cari simt în inima lor admirație și mândrie față de lupătorii cari în aceste clipe de grea cumpănă au dat din nou dovadă virtuții militare străbune, adăugând noi lauri falnicei noastre națiuni devotată tronului și patriei — să trimită cărți și ziare pe adresa următoare: **Coriolan Buracu, feldkurat, Debreczen, Varga u. 5.**

Procesul militar din Rusciuc. La Rusciuc continuă debaterile procesului în cari sunt implicați ofițerii și trupa regimentului 34 de infanterie, care s'au predat Româniilor la Ferdinandowo.

Procesul durează de 20 zile și se va termina săptămâna viitoare.

Comisarul regal a depus concluziuni pentru condamnarea la moarte a 3 acuzați.

Avocatul Malinoff, fost prim-ministru, a conchis la achitare.

Pentru văduvele și orfanii eroilor noștri. Frății mititei Petrică și Mircea, al căror nume de familie doresc să rămână tănuț, dăruiesc cor. 20 la Fondul Andrei baron de Saguna pentru ajutorarea cu preferință a văduvelor și orfanilor eroilor noștri căzuți pe câmpul de onoare. Pentru prinos aduce sincere mulțumite, în numele Reuniunii meseriașilor sibieni, Vic. Tordășianu, prezident.

Din Cernăuț, aflăm că odată cu transportarea moaștelor Sf. Ion cel Nou din Suceava, au mai fost duse la Viena, pentru a fi puse în siguranță de teama invaziei Rușilor, și odorele prețioase din mănăstirile românești Putna, Dragomirna și Sucevița.

Se aflau aici prețioase evangeliare și scule bisericești antice, pioase donațiuni ale cucernicilor Voevozi de pe vremuri, iar în micul muzeu înființat la Putna de arhimandritul Teofil Pătraș se găseau multe obiecte de necontestată valoare istorică și toate aceste bogății artistice și arhilogice au fost transportate la Viena, de unde cine știe când vor mai fi aduse înapoi.

Mitropolitul Vladimir de Repta și-a dat consimțământul la această înstrăinare a trecutului istoric al Bucovinei.

Comunicațiunile telegrafice în Italia întrerupte. Se anunță din Roma: Ministerul poștelor comunică: Din cauza zăpezilor continue, comunicațiunile telegrafice cu străinătatea sunt întrerupte la graniță. Numeroase telegrame vin dela frontieră prin poștă. Zăpezile sunt mai mari în Lombardia și în Piemont.

Nouă tactică rusească? Mulți dintre administratorii lui Hindenburg cică îl fac atent pe ilustrul comandant să nu se lase înșelat de noua tactică rusească. Fiind adevărat prea mare numărul prizonierilor ruși mai proaspeți, unii cred că Rușii se predau în masse cu scopul de a contribui la consumarea cât mai repede a cerealelor în statele și dealtăcum strămtorate în alimente, și prin acesta a le duce mai curând la desastru prin foamete. Ar fi recomandabil să li se dea acestor prizonieri demascați... turtă de cenușă, să vadă că pe noi nu ne pot ei păcăli?...

Nouă victime ale minelor de pe marea Neagră. Din Constanța se anunță: Prefectura județului a fost încunostiințată telefonic că Luni dimineața la orele 10, o mină găstă de niște băeți, cari păzeau oile pe malul mării a explodat omorându-i. Iată amănuntele ce le-am putut afla: Băeții Done în etate de 19 ani și Simion în etate de 17 ani, au fost trimiși de tatăl lor Jordan Simion, din Gargălăc cu oile la pășune pe balta Caraorman. În timp ce oile pășteau; băeții s'au coborât la malul mării, unde au găsit o mină scoasă din valuri la mal. Năstăind ce este și ce să facă cu ea, au scos-o afară, și cum trebuia să plece acasă, au legat-o dinapoia căruței cu o frânghie. Deabia au făcut 3—4 metri și mina a explodat omorând pe amândoi băeții, caii și sfărâmand complect căruța. Mina se crede că făcea parte din bagajul turcesc, dela gura Bosforului.

Galițienii uzurari de alimente. Cetim în ziarul „Budapest”: „Ieri, după cum am anunțat, secția poliției secrete a capitalei a făcut razzia în localurile unde se duceau refugiații galițieni și își rezolvă afacerile cu alimentele. La hotelul „Royal” detectivii au găsit foarte mulți refugiați galițieni, cari iarăș speculau cu alimente. Polițiștii i-au prins tocmai în momentul când legau afacerile. Aceștia sunt **Günsberg Izsák**, comerciant din Bukoszkó și **Siedvertz József**, comerciant din Jaszlika, care întreba pe un mic comerciant cu ce prețuri i-ar putea vinde unsoare de cocus. Primind răspunsul, ambii vreau să cumpere 2 măzi metrice și imediat au și iscalit legatul. Comerciantul, care nu avea în magazie atâta unsoare de cocus, a spus, că imediat ce va primi o cantitate mai mare, imediat va expedia marfa. Mai târziu a aflat însă, că prețul unsoarei de cocus s'a urcat și în urmărire n'a voit s'o vândă cu prețul cerut. Din această cauză cei doi comercianți galițieni au început să bănuiască, amenințând că vor merge la avocat și vor intenta proces. Poliția venind a pus capăt scandalului.

Poliția a arestat și pe tinichigiul **Bleck Márkus** din Galiția, care făcea comerț cu totfelul de alimente. Au mai fost arestați și alți 4 speculanți din Ungaria, și anume: **Adler Nuchem**, negustor de vite din Bártfa, **Szein Chajine**, negustor de vite din Ocsa, **Fuchs Eisig**, negustor de vite din Havasmezó și **Fortgang Samuel**, negustor de lemne din Bártfa. Asupra acestui din urmă s'a găsit 4000 de cor. în bani gata, apoi un număr enorm de contracte despre afaceri de mărfuri pentru zahăr, făină, chibrituri șvedeze, cacao, nuci cocus, boconci, șireturi pentru ghete și despre tot ce s'a putut cumpăra.

Când detectivii voiau să conducă această ilustră societate dela „Royal” la primărie, ajungând la poartă **Hirschfeld Samuel** a sărit în fața detectivilor și a început să strige:

— *În Ungaria se fac persecuții împotriva Ovreilor. E teribil ceea ce se face aici!*

Hirschfeld a făcut un așa scandal încât poliția i-a cerut să se legitimizeze, în consecință va fi tras la răspundere pentru că a făcut scandal public. Refugiații dela hotelul „Royal” au fost conduși la poliție, de unde vor fi expulzați din țară, iar cei din Ungaria vor fi excortați în localitățile unde-și au locuința.

Refugiații galițieni uzează de tot felul de mijloace pentru ca să obțină ajutorul oficios pentru speculațiile lor. Cu apucături, având sprijinul unor avocați din Budapesta, ei vreau cu orice preț să obțină concesiune din partea primăriei, sau concesiuni industriale. Până acum toate primăriile au refuzat să le dea atari legitimații, dar totuși s'a găsit unul care a dat mai multor galițieni licență industrială. Acum toate primăriile vor ține o conferință pentru a stabili o procedură unitară în viitor și să împiedece ca în viitor dejucarea legilor, sau prin explicarea lor forțat greșită veneticii galițieni să mai obțină licențe de agenți sau licențe industriale.

Îmbolnăvirea medicului de stab dr. Vraciu. Cunoscutul și respectatul medic militar român dr. **Aurel Vraciu**, care cu prilejul mobilizării a fost împărțit la garnizoana militară din Arad, s'a îmbolnăvit alaltăieri în Hódmezővásárhely, unde a fost trimis la asentări. D. dr. **Vraciu**, în urma îmbolnăvirii sale, s'a întors ieri la Arad. Având ferbințeli mari d. dr. Vraciu s'a prezintat imediat după sosire medicului șef al garnizoanei dr. **Theodorovici** cerând ca să fie internat și izolat în spitalul de epidemii instalat în cazarma husarilor honvezi, care de câteva zile stă sub conducerea binecunoscutului medic român din Viena dr. **Marius Sturza**. D. dr. **Marius Sturza** luându-l pe d. dr. Vraciu în îngrijire medicală a constatat azi dimineață simptomele tifosului exantematic, dar totodată și trecerea peste criză, așa că e speranță ca d. dr. Vraciu își va recăștiga în curând iarăș sănătatea deplină.

Alte două cazuri de îmbolnăvire în tifos exantematic s'a mai constatat la drul Hecht care îl avuse în îngrijire medicală pe dr. **Singer** care decedase nu de mult, inficiat de tifos exantematic, și la medicul dr. **Dragisevits**, care îi avea în îngrijire pe internații sârbi din cetate.

Din impresiile unui ziarist japonez. Un ziarist din Tokio care a pornit spre frontul de luptă scrie următoarele asupra armatei franceze:

Am fost în mai multe rânduri aproape de liniile germane, uneori chiar la o mie două sute de metri și adesea am fost chiar bombardat. Toate fețele bravilor soldați care porneau să se lupte, arătau că erau totdeauna gata să sară ca niște lei furioși și că nu așteaptă decât prima ocazie. În Manciuria noi am avut un general, Matsunaga care, văzând pericolul, a reunit pe toți soldații care rămăseseră în jurul lui și punându-se în fruntea lor a făcut o șarjă furioasă. La Port-Artur, generalul Nacamura, în capul unei brigade, a șarjat contra unei fortărețe. Am gândit atunci că asemenea fapte de arme, nu vor mai exista astăzi în aceste ținuturi civilizate din Europa, dar contrariul a fost dovedit de acest brav general Moussy care, văzând pericolul înaintea lui, a reunit pe toți oamenii săi, prin caporalul său, și cu o escortă de 75 de cavaleriști, în fruntea cărora se pusese el, făcu o șarjă glorioasă și eroică. Amiralul Ronnarch, care apăra admirabil orașul Dixmuid, fu obligat să asiste la tristul spectacol de a vedea căzându-i cei 25 de locotenenți de marină, până la unul singur. Generalul Grossetti, conducând frontul sub o ploaie de obuze, cu un calm inepetabil. Acești generali aveau înaintea lor un inamic de patru ori mai numeros. După ce am constatat atâtea fapte eroice, nu pot să nu zic, ca și generalul Foch, că aceste fapte merită să fie salutate și admirate cu mândrie.

Scriitorul constată apoi cordialitatea raporturilor dintre ofițer și soldatul francez.

Fapte luminoase — mângâierea sufletului. Sub acest titlu „Gazeta” publică un interesant articol, comentând o scrisoare a distinsului filoromân Dr. Ioan Urban Iarnik prof. universitar în Praga, în care acesta cere, în numele unui soldat român bolnav într-un spital, o „Psaltire”. În aceeași scrisoare adresată Ven. Consistor din Gherla, se face pomenire de zelul ce-l desvoltă acest venerabil savant cu soldații români aflați în spitalele din Praga, să învețe a ceti și scrie. P. S. episcop Vasile al Gherlei comentează această scrisoare cu următoarele rânduri înălțătoare:

„Are lipsă de comentariu scrisoarea aceasta? Poate rămâne ochiul neîmpăianenit la cetirea ei?

Un om înaintat în vârstă, ocupat cu fel și fel de treburi obștești și private, își ia osteneala să scrie cu mâna proprie o epistolă așa lungă. Pentru ce? Ca la un *sigur om* să-i procure o mică mângâiere, câștigându-i o carte dorită de el? Facem noi așisderea cu răniții din țări depărtate, ce petrec la noi prin spitalele noastre?

Scrisoarea adresată fiind Consistorului m'am crezut în drept a o publica, fără a vătăma modestia scriitorului.

Astfel de scrisori sunt *fapte luminoase*, cari trebuiesc arătate pentru învățământul altora și drept *pilde* de urmat.

Mă închin cu evlavie prietenului nostru neprețuit.

Fapta umanitară poartă cu sine dulcea sa răspială: *mângâierea sufletului*.

Dar recunoștința și dragostea unui întreg neam încă nu va lipsi neprețuitului nostru prieten”.

Gherla, 16 Faur n. 1915

Ep. V.

Lipsa de grâu în Grecia. Se telegrafiază din Atena: Grație noilor și energicilor măsuri luate de guvernul grecesc, frica de a rămâne fără hrană este din nou îndepărtată din această țară. Pentru moment în Grecia nu este lipsă de pâine și s'a fixat prețul de 70 bani ocaua de pâine. Se prevede însă că acest preț nu va ține mult deoarece costul făinei în general a crescut. De pâine nu este lipsă însă, în unele locuri calitatea lasă de dorit și poporul protestează. La Drama și în alte localități, poporul a protestat contra scumpirei făinei și a cerut ca acest articol să fie vândut direct brutarilor de către Banca Națională a Greciei. Târgul din Pireu continuă să importe mari cantități de grâne din America. În luna Decemvrie au sosit din America de Nord peste 60.000 de tone de grâu. Alte comande făcute în Australia în America și în India, trebuie să sosească curând. Banca Națională a încheiat un contract la New-York prin care cumpără 15.000 tone de făină cari vor sosi la Pireu în luna Februarie. La Patras ar fi avut loc sgomotoase manifestațiuni din cauza lipsei

de pâine. Manifestanții au prezentat un protest guvernului cerând să desființeze taxele vamale pe făină, să sequestreze toate morile cari aparțin particularilor sau să facă noi și însemnate cumpărături de grâu în America.

Ultima oră.

BOMBARDAREA DARDANELELOR.

Milano. — 22 crucișătoare mari din flota anglo-franceză au bombardat alaltăieri dimineața fortificațiile Dardanelelor. Din cele 150 de tunuri ale vaselor anglo-franceze s'au dat împotriva fortificațiilor 2000 de puscături. Au fost bombardate mai cu seamă Orkaine și Kumkale. În cursul luptei au sosit în ajutor 3 dreadnoughturi mari franceze. După o știre din Tenedos au sosit în fața Dardanelelor și 2 vase cu trupe însoțite de 10 crucișătoare auxiliare. În fața Dardanelelor se găsesc acum 60 vase anglo-franceze.

CONTRABANDA DE RĂSBOIU OPRITĂ ÎN GRECIA.

Atena. — Prin decret regal a fost oprit transportul tuturor articolelor de contrabandă de războiu prin Grecia.

Kenjiro Tokutomi.

Până la moarte...

Roman japonez.

Tradus în românește de P. Robescu.

(Urmare)

(8)

— Prostii! Cum este mama, așa este și fata — zice proverbul, și la voi se potrivește de minune. Capricii! Află și tu, că domnul Kawashima a fost făcut nobil de curând, că este bogat și că nu este prost. Cât despre mine, am făcut tot ce mi-a stat în putință ca să ia pe O-Toyo, dar de geaba. Acum dânsul este insurat, și s'a isprăvit. Doar să moară Nami sau să se divorțeze, ceea ce nu prea cred. Mai bine ar fi să încetezi cu fleacurile, și să-i căutam un bărbat mai bun ca Takeo. Te pricepi tu la acestea.

— Ceeace spui tu este absurd... Eu nu sunt nici curajoasă și nici îndrăgneață ca tine... ca tine care la cincizeci de ani, petreci încă cum petrec tinerii neînșurați.

— Te rog să nu vorbești prostii, că n'am poftă de ceartă... Tu știi că eu țin la O-Toyo tot cât ții și tu... este fata noastră doar. Cu deosebire că eu, în loc să-mi petrec timpul în vorbe zadarnice, eu muncesc ca să o văd fericită. Să mergem amândoi O-Sumi, ca să-i mai risipim urâtul.

Și amândoi, apucând pe un coridor lung, porniră spre camera fetei.

Hyozo Yamaki era de neam prost, dar era socotit ca negustor foarte șmecher. La începutul carierei sale, tatăl lui Takeo a fost foarte binevoitor cu dânsul, și de aceea Yamaki rămăsese recunoscător către familia lui, cu atât mai mult, cu cât familia Kawashima era una din cele mai bogate și cele mai stimate din nobilimea cea nouă.

Yamaki locuia în Schiba, unul din cele mai frumoase cartiere din Tokyo, nu departe de palatul imperial și mai avea și o vilă lângă Haschiba. La început, dânsul făcea pe cămătarul, dar acum se ocupa cu furniturile armatei. Singurul lui băiat era în America, unde învăța comerțul, iar fata sa O-Toyo, ieșise de puțin timp din pensionul Peeress, cel mai aristocratic din Tokyo. În ceeace privea pe nevasta sa nimeni nu știa să spuie nici cum, nici când a luat-o; se zicea numai că era de fel din Kyoto. Dânsa era o femeie simplă și gospodină, și mulți chiar se mirau că Yamaki era mulțumit de dânsa. De fapt, dânsul avea câteva amante, pe cari le vizita destul de des, și despre existența cărora nevasta sa știa.

În iatac, lângă o cutie de sticlă în care era o păpușă mare, era o harpă și o mandolină. În

tr'un colț, în fața unei oglinzi mari, era o prea frumoasă masă sculptată. Întreaga cameră era așa de bogat împodobită, de părea odaia unui Cresus și ochiul căuta în patul acoperit de mătăsării scumpe, pe ființa care locuia aci.

În pat, o fată de șapte-spre-zece ani, își înoda la spate părul său lung, care-i încadra fața rumenă, cu obraji rotunzi. Buzele erau strânse, iar ochii, sub sprâncenele subțiri erau umflați, acoperiți parcă de o ceață ușoară, ca după un somn petrecut în vise chinuitoare.

— Proasto! — strigă unei servitoare care în clipa aceea ieșea din cameră, după porunca stăpânei sale.

Fata, rămase singură, cu o mișcare nervoasă dete la o parte acoperitoarea patului, sări jos, luă o fotografie ce era printre altele, pe o masă, se uită cu ironie la grupul de fete, îmbrăcate în uniformă de pension, ce reprezenta fotografia, puse degetul pe unul din chipuri și râzând disprețuitor, sgârie cu unghia ei roză, chipul rivalei.

În acel moment se deschise ușa:

— Cine este? Tu ești, Také?

— Da, eu sunt Také... dar o Také cam chială, răspuse Yamaki râzând. Înaintă și sezu lângă pat, pe când mama ei se așeza de cealaltă parte.

Fata vru să ascunză fotografia, plecându-se înainte.

— Cum te simți, O-Toyo? Mai bine? Ce făceai? Arată-mi și mie; arată-mi când îți zic. Ah! fotografia este Nami-ko-san. Cum ai stricat-o! De o mie de ori ar fi mai bine să zici descântece noaptea, într'un templu, decât să te răsbuni într'un mod așa de simplu și de copilăresc.

— Yamaki, de ce o înveți lucruri rele? — zise nevasta sa.

— O-Toyo, ești tu fata lui Hyozo Yamaki? Fii deimnă de acest nume și fii curajoasă, și în loc să te gândești mereu la înfumuratul care nici nu visează de amorul tău, mai bine ar fi să te gândești să faci pe băiatul vre-unui milionar să se amorezeze de tine. Bunăoară:

Mitsui sau Mitsubuski sau fiul vre-unui mareșal, sau al vre-unui ministru, sau și mai bine, fiul vre-unui principe străin. Nu fii copilă fără minte.

Excelența Sa, domnișoara O-Toyo, care era foarte autoritară și foarte capricioasă cu mama sa, plângând și tipând fără contenire, în fața tatălui său era timidă și nu îndrăgnea prea mult.

— Nu vrei să răspunzi, fetițo? Așadar, nu poți să uiți de fel pe Takeo-san? Tot îl mai iubești?... Ascultă, O-Toyo, ai vrea tu să te duci la Kyoto, ca să te mai distrezi puțin? O călătorie de plăcere. Sunt atâtea distracții la Kyoto, și unde mai pui că Nishijin nu este departe, și acolo sunt atâtea fabrici de mătăsării, de unde ai putea să-ți târguiești ceva... vr'o obi¹⁾ frumoasă sau vr'o samnaigasane²⁾. Ce zici? Așa este că primești?

Pe urmă, întorcându-se spre nevasta sa zise:

— O-Sumi, de mult n'ai fost la Kyoto, ai putea să te duci cu O-Toyo.

— Nu poți să vii și tu cu noi?

— Eu?... Nu, eu nu pot; am o mulțime de treburi.

— Atunci nu mă duc; zise nevasta.

— Ce? Nu vrei să mă ascuți?

— Ha! ha!

— Ce este?

— Ha! ha! ha!

— De ce râzi? spune-mi mai bine de ce nu vrei să te duci?

— Nu pot să te las singur.

— Ah! cum poți să vorbești asemenea prostii de față cu fata? O-Toyo, nu crede ce zice mama ta, sau mai bine nu o asculta.

— Lasă, nu mai face pe ipocritul cu mine!

— Taci, nu mă necăji. Vino cu mine, O-Toyo, și o să vezi că lucrurile or să meargă bine.

(Va urma).

¹⁾ Cingătoare.

²⁾ Rochie de mătase, țesută în trei.

POȘTA ADMINISTRATIEI.

Iosif Cloambeș, Siciș. Am primit 2.40 cor. în abonament până la 28 Februarie 1915.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

La „Librăria Concordia”

Arad, str. Deák Ferenc nr. 20

se află de vânzare cărți de rugăciuni, bisericești, literare, populare etc. etc.

„Cantorul bisericesc” sau cuprinsul vecher, utreniei și liturgiei pe 8 glasuri, împreună cu rânduiala serviciului bisericesc. Aranjat de învățătorul *George Bugigan*. Preț: broșat Cor. 10—, legat în pânză 12—, în piele 14—

Carte de rugăciuni pentru folosul și mângâierea fiecărui creștin. Intocmită de ierodiaconul Damaschin din Sfânta Mănaștere Sinaia. Legată 2—

Acaftistul prea sfintei Născătoare de Dumnezeu și alte Acaftiste și rugăciuni foarte evlavioase și de folos. Legată în piele neagră aurită 3-50

Acaftistul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni. Legate în piele roșie 3-20

Acaftistul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni Legată în os alb 10—

Patima și moartea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Legată în pânză, aurită 2—

Epistola Domnului nostru Isus Hristos legată —20

Visul Născătoare de Dumnezeu. Legată —20

Rugăciunile școlărilor și cântări bisericești alese și întocmite de N. Ștef învâțător. Preț 50

Culegere de cântări bisericești legată 30

Mărgăritarul sufletului. Carte de rugăciuni și cântări întocmită pentru trebuințele vieții. Legată simplu Cor. 1— în piele 3-20 Cor. în catifea 5-60

Icoana sufletului Carte de rugăciuni și cântări bisericești. Legată 1— Cor., legată în catifea 5-60

Mântuirea sufletului. Carte de rugăciuni legată —80

Noul Testament al Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos —70

Noul așezământ. Legată 1-20

Mulțumită publică.

Tuturor prietenilor, prietenelor și binevoitorilor, cari din incidentul morții scumpului nostru socru și tată

George Robu

fost notar al Hălmegeului, au grăbit prin numeroase epistoale de condolență a ne alina durerile noastre amare, precum și tuturor participanților la înmormântarea săvârșită în 9 l. c. le exprimăm din inimă pe aceasta ca e sincerile noastre mulțumite.

Hălmegeu, la 28 Febr. 1915.

Văd. Iulia Robu, născ. Imperat,

soție.

Alexandra și Veturia,

fiice.

Ro 2370-1

Haine de vară,

pardesiuri, haine pentru bărbați, haine pentru baluri, articli de toaletă, umbrele, perdele de dantele și de pânură se curățesc și vopsesc cu multă grijă și specialitate în

stabilimentul meu industrial de vopsitorie de pânuri și de curățitorie chimică,

aranjate cu cele mai noi mașini din străinătate. — Despărțământ special pentru curățitul, vopsitul pălăriilor pentru bărbați și femei. — În cazuri de moarte hainele de pânură și de mătăasă, hainele pentru bărbați etc. se vopsesc grabnic în negru. — Hainele de bărbați date spre curățire se și reparază cu specialitate în croitoria mea specială. — Scrisori de recunoștință din toate părțile țării.

Lucza József, vopsitor de pânuri și curățitor chimic **Szeged.**

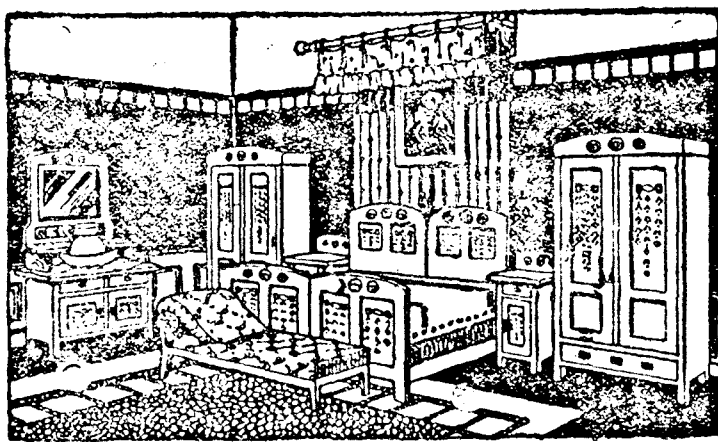
TELEFON:
994.

Prăvălie și stabiliment principal:
str. Laudon, nrul 9., colțul
pieței Valeria. (Lu 2106)

TELEFON:
994.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile

VARȘET, strada Kudritzer numărul 44—46.

Cea mai renumită
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de pianе excelente, coovoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

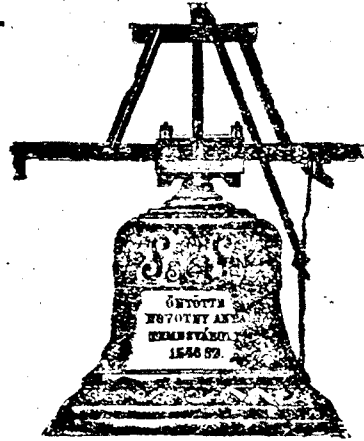

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoaria de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire CLOPOTELE GAURITE, de dânsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem vechi, astfel că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un clopot de 461 kgr. patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut — ca și spre turnarea de toate de metal. — Prețuri-curente ilustrate trimis gratuit.

Cea mai bună apă de dinți premiată la mai multe expoziții internaționale cu cele mai mari distincții.

500 cor.

plătesc acelaia care după întrebuințarea

apei de dinți **BARTILLAS**

— o sticlă 80 fil. — mai are durere

de dinți sau miroasă gura. :

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf.

:: **L. PLAN** ::

Wien, X. Goethegasse 7.

Se poate cumpăra în toate apotecile și drogheriile. Să se ceară pronunțat Apă de dinți Bartilla; pentru denunțările falsificațiilor plătesc onorar bun. În comunele în cari nu se poate căpăta această apă trimis franco 7 sticle pentru prețul 5 cor. 80 fil.

ATELIER DE CURELĂRIE, ȘELĂRIE ȘI COFERĂRIE

O RENDT G. & FEIRIW.

ODINIOARĂ SOCIETATEA CURELARILOR

Strada Cisnădiei 45. SIBIU, Heltauer-gasse 45.

Magazin bogat în articole pentru curățat, călărit vânat, sport și voiaj, poclăzit și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie pe lângă prețurile cele mai moderate. CURELE DE MAȘINI, CURELE DE CUSUT ȘI LEGAT SKY (vârzobi), permanent în depozit. Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. Liste de prețuri la cerere se trimite franco. (O-9)

Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștientios.

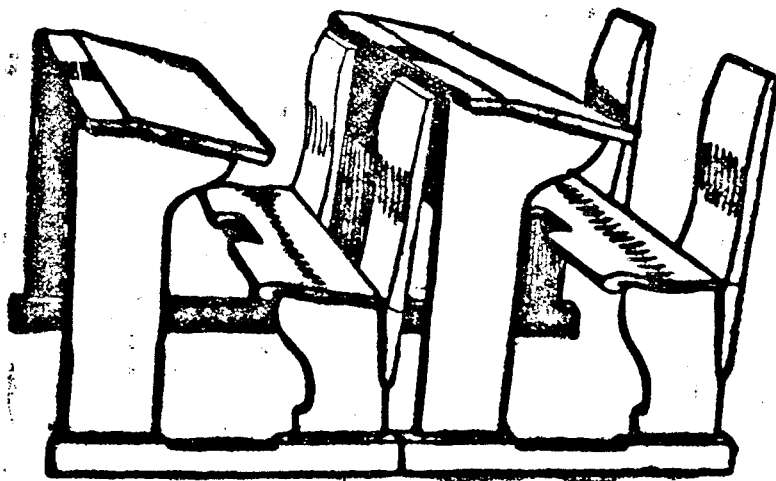
In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. ::
In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrassy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.

(Ca 2270)

CORNEL JUCU

mare stabiliment
pentru aranjamente moderne
de șeele și bi-
serici. ::

LUGOS,

strada Hunyadi nr.
11 și str. Cervin 9.

Telefon 24.

Ja 762

PRAV DE PELE HÖFER

Acest prav impregnat cu acid boric a cărui efect excelent e în general cunoscut, se pregătește în trei țărmi.

- No I. prav de stropit pentru copii . . . à cor. —80
No II. Pudră, albă crem. sau roză . . . à cor. 1—
No III. Prav de stropi pentru bărbați à cor. 1—
»Babysoap« Höfer (săpun pentru copii).

Numai acele sunt veritabile, cari poartă pe fâșia de pe cutie și pe capacul cutiei iscălitura »HÖFER«.

Săpun Höfer à cor. —70.

de tot neutral și inofensiv, se poate căpăta în toate farmaciile din țară și străinătate și dela:

Zentral-**HÖFER'S APOTHEKE** WIEN III.
Versendungsdepot Ungaigasse 14.
(P 1968-50)

Dacă voești

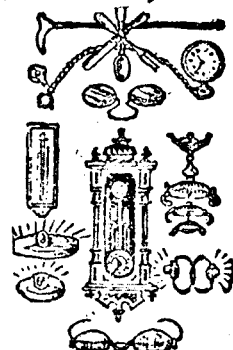
să cumperi bijuterii moderne și veritabile, adresează-te firmei:

Slepák A.

bijutier,
ceasornicar
și
auritor

MAROSVÁSÁRHELY, Széchenyi-tér nrul 41.

Magazin de ceasuri elvețiene, de aur, argint, oțel, nichel p. buzunar și ceasuri cu pendulă. — Bijuterii fine și brillante, obiecte de lux veritabile de argint și argint de China, obiecte optice.

In marele meu atelier se execută tot felul de bijuterii și se reparază cu specialitate bijuterii și ceasuri. — Prețuri convenabile, serviciu prompt. Se 2072

Societatea de asigurare olandeză societate pe acții.

„Allgemeine Maatschappij van Levensverzekeringen Lifrente“ în AMSTERDAM.

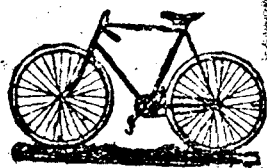
Direcțiunea p. Ungaria se află în palatul propriu al inst. în
Budapesta, Kálvin-tér, Baross-utca 1, Uilóit 2—4 SZ.
Intrarea prin poarta nrul 4 din bulevardul Uilóit.

Cele mai ieftine taxe:

Suma asigurărilor la sfârșitul anului 1912	peste 406 mil. cor.
Suma rezervelor	120,416.453 cor. 94 fil.
Afară de rezerva replătilor	986.499 cor. 14 fil.
Plățile de până acum făcute asiguraților	13,153.386 cor. 05 fil.

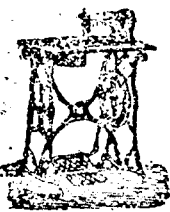
(E 1758)

Ha 2186

F. HACK

mecanic

Sibiu-Nagyszeben, Dragoner-wache nr. 2.
lângă WILHELM ANDREE.

Execută tot felul de lucrări în branșa aceasta și anume:
mașini de cusut, biciclete, gramofone,
aparate cinematografice, aparate fotografice,
instrumente speciale și brevetate, precum și introducerea curentului electric și rețea telefonică.

Serviciu prompt și conștiințios. :: :: :: Prețuri ieftine.

Dacă suferi în

DURERI DE STOMAC!

Fără durere în timpul cel mai scurt și cu siguranță, chiar și cele mai neglijate cazuri, folosește

„LAXA“, (purgativul de fier) a lui Sándor,

care curățește stomacul și intestinele de toate materiile nefolositoare cari sunt lipite de ele și prin aceasta împiedică incuierile și toate morburile ce ar proveni din aceste, ș. a.: durere de cap, sgâreluri, arsuri, apăsare de stomac, iritare de vomare, greață, răgăleli etc.

O sticlă costă 50 fil., 6 sticle deodată 2'50 fil., 12 sticle 5 coroane.
Efectul purgativei de fier „LAXA“, va fi permanentă dacă deodată folosim

„Regenolul“ (balsam de stomac) a lui Sándor,

„REGENOLUL“, această esență de stomac vindecă orice soi de morburii de stomac și intestine precum și durerea de cap, curgerea (năpădirea) de sânge, curăță sângele și face apetit în gradul superlativ. In cazuri de colică și iritație de vomare în timpul cel mai scurt are efect.

O sticlă cu îndrumările de lipsă costă 1'20 fileri.
Originalul „Laxa“ și „Regenolul“ se poate afla la preparatorul original

Sándor Zoltán
farmacist în Erdőszentgyörgy (Ardeal).

Fiecare sticlă e provăzută cu vigneta „INGEMUL“ la ce e de recomandat să fie cu atențiune! (Sa 572)